

LUTHER OM RETFÆRDIGGØRELSE VED TRO

I 1545 beskriver Luther selv sit endelige religiøse gennembrud således i forordet til de latinske skrifter:

»Jeg havde også tidligere været grebet af stor iver efter at forstå Paulus i Romerbrevet, men hidtil havde noget stået i vejen. Ikke mangel på interesse, men et eneste udtryk i kapitel 1, 17: »Guds retfærdighed åbenbares i evangeliet.« Jeg hadede det udtryk »Guds retfærdighed«, fordi jeg havde lært at forstå det i filosofisk betydning, som næsten alle kirkens lærere gør. De lærer nemlig, at det beskriver Guds væsen eller aktive retfærdighed, efter hvilken Gud er retfærdig og straffer syndere og uretfærdige.

Men hvor meget jeg end levede som en ulastelig munk, følte jeg mig dog over for Gud som en synder med en meget urolig samvittighed. [...] Og selv om jeg tav med det, så harmedes jeg dog på Gud, måske ikke ligefrem på gudsbespottelig måde, men alligevel med stærk uvilje. Jeg syntes, det var rigeligt, at stakkels syndere var tyngt af arvesynden forbandelse og al slags ulykke med De Ti Bud. Hvorfor skulle Gud så oven i købet gennem evangeliet føje ny smerte til den tidligere og også ved evangeliet holde sin retfærdighed og vrede frem for os!

Således rasede jeg med en vild og forvirret samvittighed. Men ikke desto mindre bankede jeg vedholdende på hos Paulus på det pågældende sted i Romerbrevet, idet jeg brændende tørstede efter at vide, hvad Paulus mente. Og så endelig, mens jeg tænkte efter dag og nat, fik jeg ved Guds barmhjertighed øje på ordenes sammenhæng:

For i evangeliet åbenbares Guds retfærdighed af tro til tro – som der står skrevet: *Den retfærdige skal leve af tro.* (Rom 1, 17).

Da begyndte jeg at forstå »Guds retfærdighed«, som den retfærdighed i kraft af hvilken den retfærdige lever *ved Guds gave*, nemlig *ved tro*. Det gik op for mig, at betydningen er, at evangeliet åbenbarer Guds retfærdighed i *passiv forstand*. Det vil altså sige, at Gud i sin barmhjertighed *retfærdiggør os ved troen*, sådan som der står skrevet: *den retfærdige skal leve af tro.*

Nu følte jeg mig som født på ny og som gennem åbne døre kommet ind i Paradis. Da viste der sig straks et andet ansigt for mig gennem hele Bibelen. Derefter gennemløb jeg bibelen efter hukommelsen og samlede også paralleller hertil ved andre udtryk, f. eks.: »Guds gerning«, som er noget, Gud virker i os. »Guds kraft«, hvorved han gør os mægtige [...].

Lige så meget, jeg før havde hadet ordet »Guds retfærdighed«, lige så stor var nu den kærlighed, med hvilken jeg priste dette ord som det allerlifligste. *Således blev dette sted hos Paulus mig i sandhed en dør til Paradis.*«